

Til lovforslag nr. L 127. Betænkning afgivet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg den 8. maj 2002

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

(Nedlæggelse af Videnscenter for Ligestilling)
[af ministeren for ligestilling (Henriette Kjær)]

1. Ændringsforslag

Det Radikale Venstres medlem af udvalget har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 27. februar 2002 og var til 1. behandling den 15. marts 2002. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Det Politisk-Økonomiske Udvalg.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring. Den 6. marts 2002 sendte ministeren for ligestilling de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

- Foreningen for Kønsforskning, jf. alm. del – bilag 7 og 10,
- Gender & Rights, Køn & Rettigheder, jf. alm. del – bilag 21,
- Kvindeligt Selskab, jf. alm. del – bilag 22, og
- Kvinderådet, jf. alm. del – bilag 11.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:

- Foreningen for Kønsforskning, jf. alm. del – bilag 10,
- Kvindeligt Selskab, jf. alm. del – bilag 9, og
- Kvinderådet, jf. alm. del – bilag 11.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 1 spørgsmål til ministeren for ligestilling til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *mindretal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *andet mindretal* i udvalget (S og RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag. Såfremt det stillede ændringsforslag forkastes, vil mindretallet stemme imod lovforslaget.

Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre kan ikke støtte nedlæggelsen af Videnscenter for Ligestilling.

Ligestillingen af kvinder og mænd har været på dagsordenen og i samfundsdebatten igennem mere end 100 år, og der er da også nået mange gode resultater. Alligevel kan vi dagligt konsta-

tere, at Danmark i år 2002 stadig er et kønsopdelt og dermed uretfærdigt samfund. Dette har ligestillingsministeren også redegjort for i sin årlige redegørelse for arbejdet med ligestilling i 2001 og perspektiver for 2002.

Videnscenter for Ligestilling har kun eksisteret i et år. Det blev oprettet som et led i den model, man i 2001 fandt frem til var mest hensigtsmæssig efter tre års kulegravning af organiseringen af ligestillingspolitikken i Danmark. En model, der medførte en tredeling af ligestillingsområdet med en minister, et videnscenter og et klagenævn.

Ved nu at nedlægge Videnscenter for Ligestilling træder Danmark et kæmpeskridt tilbage i tiden, hvad angår organiseringen af indsatsen for at sikre en større ligestilling mellem kønnene i Danmark.

Videnscenterets rolle med uafhængigt at overvåge, indsamle og formidle viden om ligestilling overtages nu af Ligestillingsafdelingen under ligestillingsministerens ressort, hvilket betyder, at uafhængigheden af ligestillingsministerens og dermed skiftende regeringers politik på ligestillingsområdet nu anfægtes.

Ligestillingsministerens argument om, at græsrodsorganisationer i fremtiden vil kunne varetage den debatskabende funktion, der også er en opgave for Videnscenter for Ligestilling, er samtidig blevet imødegået af selv samme græsrodsorganisationer i deres høringssvar til loven.

Regeringens argument om at nedlægge Videnscenter for Ligestilling af økonomiske årsager giver ikke mening, idet der kun spares halvdelen af de 10 mio. kr., videnscenteret hidtil har fået bevilget. De resterende 5 mio. kr. går i stedet til Ligestillingsafdelingen under ligestillingsministerens ressort til at købe eller udføre de opgaver, som Videnscenter for Ligestilling hidtil har udført.

Regeringen kunne således have sparet de samme midler ved blot at foretage en generel besparelse på Videnscenter for Ligestillings bevillingsramme, da centret allerede har vist vilje og kompetence til selv at tjene penge på internationale ligestillingsprojekter.

I forbindelse med implementering af EF-direktiv 76/207/EØF skal hvert medlemsland etablere et organ eller organer, der kan fremme, analysere, overvåge og understøtte ligebehandling

af mænd og kvinder. Disse organer kan være en del af menneskerettighedsorganer, klagenævn eller domstolslignende organer. I lyset af dette giver det heller ikke mening at nedlægge det organ, der netop har stået for at udføre disse opgaver, som opremses i EF-direktivet.

Et tredje mindretal i udvalget (SF og KRF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme imod det stillede ændringsforslag.

Et fjerde mindretal i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for det stillede ændringsforslag.

Enhedslisten bemærker i øvrigt, at Videnscenterets rolle har været at fremme, kvalificere og skabe debat om ligestilling mellem mænd og kvinder samt at understøtte bestræbelserne for at indarbejde ligestilling i al politik, planlægning og forvaltning. Centeret har i sin korte levetid iværksat en lang række opgaver og formidlet derom i oplysende, læsevenlige og værdige pjecer, blandt andet »Bedre sammenhæng mellem familieliv og arbejdsliv«, et tema, der berører dagligdagen i en lang række børnefamilier. Centeret står ligeledes for etableringen af »Netværket for køn og etniske minoriteter«, et samarbejde mellem organisationer for etniske minoriteter, praktikere og centeret, og hvor et af temaerne er tvangsægteskaber, et tema, der er særligt aktuelt.

Efter Enhedslistens opfattelse er regeringens forslag om at nedlægge centeret et tilbageslag for ligestillingen i Danmark. Videnscenter for Ligestilling bør bevares. Centeret leverer viden om de fortsatte ligestillingsproblemer, vi har i Danmark, og om de nye, der dukker op. Selv om man i Danmark i forhold til nogle lande er nået langt med ligestillingen, halter det fortsat på mange områder, blandt andet omkring børnepasning, tvangsægteskaber, prostitution, lønforhold, repræsentation i beslutende organer, vold i hjemmet, seksuelle overgreb, sexchikaner og porno i det offentlige rum. Der er stadig en masse at tage fat på.

Enhedslisten mener, at det er nødvendigt med et organ, der er politisk uafhængigt af skiftende regeringer for at opnå optimal formidling, debat og vidensindsamling om ligestillingsproblemer.

Enhedslisten mener, at videnscenterets debatskabende funktion er central, og kan derfor ikke

støtte lovforslaget, hvad enten ændringsforslaget – som Enhedslisten støtter – bliver vedtaget eller ej.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Simmut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (RV), tiltrådt af et *mindretal* (S og EL):

Til § 1

1) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. Efter § 3 indsættes i *kapitel 2* som ny paragraf:

»§ 3 a. Ministeren for ligestilling yder tilskud til at indsamle og formidle viden og information om ligestilling af kvinder og mænd til offentligheden samt at påpege behov for og iværksætte undersøgelser og forskning med henblik på at fremme og kvalificere debatten om ligestilling. Tilskuddet ydes til en uafhængig institution, der ledes af en bestyrelse, der har ansvaret for opgavernes udførelse og for anvendelsen af tilskuddet.«

[Videnscenterets arbejdsopgaver videreføres af en uafhængig institution]

Bemærkninger

Til nr. 1

Der foreslås en af ministeren uafhængig institution el.lign., der viderefører Videnscenter for Ligestillings arbejdsopgaver med at indsamle og formidle viden samt påpege behov for og iværksætte undersøgelser og forskning for at fremme og kvalificere debatten om ligestilling.

Institutionen skal ikke være debatskabende, men kan, i det omfang det er muligt, varetage en debatskabende funktion.

Det er ikke hensigten med anvendelsen af ordet institution at definere en bestemt organisation, idet institutionen evt. kan etableres i tilknytning til en værtsinstitution. Der må imidlertid ikke være tvivl om, hvortil tilskuddet udbetales af hensyn til revisions- og regnskabsmæssige forhold. Det forudsættes, at institutionen skal være uafhængig af ministeren. Forslaget stilles, da det findes uhensigtsmæssigt, at ministeriet løser den pågældende opgave. Forslagsstillerne finder ikke, at det er en ministeriel opgave. Det forudsættes også, at institutionen følger de budget- og regnskabsmæssige regler, der er fastsat for statslige institutioners anvendelse af tilskud.

Det er hensigten, at institutionen kan drive indtægtsdækket virksomhed.

Der foreslås en årlig bevilling på 4 mio. kr., der forudsættes optaget på ministeren for ligestillings finanslovbevilling. Forslaget er udgiftsneutralt, fordi det er en anden anvendelse af de 5 mio. kr., ministeren for ligestilling foreslår tilført til ministeriets ligestillingsafdeling. Heraf forventes 1 mio. kr. brugt til koordination. Det er ministeren for ligestilling, der afgør, til hvilken institution, der skal udbetales tilskud. Dette kan ske til en allerede eksisterende institution, for eksempel et universitetsinstitut, Socialforskningsinstituttet, Center for information om kvinde- og kønsforskning (KVINFO), Det Danske Center for Menneskerettigheder eller et klagenævn, jf. den foreløbige aftale, som er blevet indgået i forbindelse med EF-direktivet 76/207/EØF. Heraf fremgår det, at medlemsstaterne senest med implementeringen af det nye direktiv skal etablere et organ eller organer, der kan fremme, analysere, overvåge og understøtte ligebehandling af mænd og kvinder. Disse organer kan være en del af menneskerettighedsorganer, klagenævn eller domstolslignende organer.

En nyetableret institution kan også være en mulighed, men det skal være en klart identificeret institution.

Det foreslås, at institutionen ledes af en bestyrelse, og det forudsættes, at denne har ansvaret over for ministeren for ligestilling for institutionens virke, herunder økonomisk ansvar.

Gitte Lillelund Bech (V) Freddy Dam (V) Bodil Kornbek (KRF) Troels Lund Poulsen (V)
Jens Rohde (V) Peter Skaarup (DF) Poul Fischer (DF) nfm. Pia Christmas-Møller (KF)
Knud Erik Kirkegaard (KF) Henrik Sass Larsen (S) Jette Bergenholz Bautrup (S) Ole Stavad (S)
Sophie H. Andersen (S) Pia Gjellerup (S) Morten Homann (SF) Margrethe Vestager (RV) fmd.
Pernille Rosenkrantz-Theil (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	57*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9		

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 127

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og notat om høringssvarene, fra ministeren for ligestilling
2	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Spm. 1 om teknisk bistand til udarbejdelse af ændringsforslag, til ministeren for ligestilling
4	Svar på spm. 1 om teknisk bistand til udarbejdelse af ændringsforslag, fra ministeren for ligestilling
5	1. udkast til betænkning